

DIRVA

JAV - VOKIETIJOS SANTYKIAI

LABAI GERUS JOHNSONO-ERHARDO VYRIAUSYBIŲ SANTYKIAUS DRUMSCIA BAIMĖ, KAD AMERIKIEČIAI GALI ISDUOTI VOKIETIJOS INTERESUS SIEKDAMI SUTARIMO SU SOVIETAIS. — SEKANTI MENESJ ERHARDAS ATVAŽIUOJA Į WASHINGTONĄ, KAD APTARUS VISĄ EILĘ KLAUSIMŲ, JŲ TARPE SVARBIAUSIĄ — NATO ATEITĮ.

Vytautas Meškauskas

Palyginti neseniai vokiečiai labai džiaugėsi savo santykiais su Washingtonu. Jie buvo laikomi tokie geri, kad Bonnoje buvo kalbama: "Seit Johnson President and Erhard Kanzler ist, laeuft alles reibungslos". (Kai Johnsonas tapo prezidentu, o Erhardas kancleriu, nėra jokių sutrikimų.) Tačiau amerikiečių santykiai su sovietais kėlė suprantamą baimę, kurią visi neseniai viešai pareiškė Sonderminister (ministeris be portfelio) Heinrich Krone, buv. kanclerio Adenauerio patikėtinis oficialiame krikščionių demokratų partijos organe "Politisch-Sozialen Korrespondenz". Rašė tenai Krone: "Aš labai bijau, kad Vakarai nori pakartoti 1945 metų klaidą... Tada Vakarai po karštojo karo per greitai nusiginklavė ir davė sovietams progos įsiviešpatuoti didelėje Europos dalyje..."

Šiandien Vakarai, pasirodžius mažžiausiems šalio karo atlydžio ženklams, vėl yra linkę per greitai nusiginkluoti... Ne tik kariškiai, bet ir psichologikai bei ūkiškiai."

Reikia pastebėti, kad Vokietijoje kursuoja gandai, jog tarp Washingtono ir Maskvos esąs slapta susitarimas dėl Berlyno. Tą prielaidą lyg ir patvirtina JAV prezidento pareiškimas

dėl Berlyno: "Viskas juk dabar ramu, o miegančių šunų nereikia žadinti!" bei JAV vyriausybės atsisakymas imtis bet kokių iniciatyvos dėl Vokietijos klausimo sprendimo. Bonnos vyriausybė iš tos iniciatyvos tikisi ne tiek praktiško sujungimo, kiek principinio nusistatymo pakartojimo. Būtent, kad tam reikalingi laisvi rinkimai, o Rytų Vokietija ir nepriklausomas "laisvas vakarų Berlyno miestas" ir toliau yra nepripažįstami.

Washingtono ir Londone tačiau manoma, kad apie tai neverta kalbėti, nes susitarti vis tiek nebus galima, o nepasisekusios derybos tik apstabdys santykių atlydžio eigą.

Krone's straipsnis sulaukė Washingtono paneigimo. Jokio susitarimo su sovietais dėl Vokietijos ir Berlyno nesą. Nepatenkintas tuo straipsniu buvo ir kancleris Erhardas, kuris birželio mėn. rengiasi važiuoti į Washingtoną. Esą, straipsnis gadinąs viešpatuojančią pasitikėjimo atmosferą.

Tuo tarpu prezidentas Johnsonas per tautos korpuso direktorių Shriverį Erhardui pasiuntė sąrašą klausimų, kuriuos jis norėtų aptarti su Vokietijos kancleriu. Jie tačiau sukasi tik apie ūkinius santykius tarp JAV bei

Vokietijos, sustiprintą prekybą su Sovietų bloku ir NATO ateitį.

Mat, nuo 1969 metų NATO nariai turės teisę iš tos sąjungos pasitraukti. Praktiškai Prancūzija tą šiaurės Atlanto Apsigynimo Sąjungą jau nuo 1959 metų boikotuoja. Prieš savo paskutinę operaciją de Gaulle patvarkė, kad Prancūzijos atstovai pasitrauktų iš bendro NATO laivyno štabo, nors ir paliko prie to štabo ryšininką -- savo sūnų korvetės kapitoną Philippe de Gaulle.

De Gaulle reikalauja, kad amerikiečiai atsisakytų nuo savo dabartinės strateginės koncepcijos, kuri numato sovietų atbaidymą palaipsniui t. y. jei jie užpultų mažom jėgom, iš karto reikėtų priešintis tokomis pat jėgomis, kad konfliktą lokalizavus. De Gaulle nori grįžimo prie senesnės "masyvaus atkeršijimo" koncepcijos t. y. kad i sovietų bandymą laimėti ką nors lokalinio konflikto priemonėmis būtų tuojau atsakyta visu griežtumu ir pajėgumu. Be to, visa dabartinė NATO sąjunga turėtų būti paversta į senesio tipo karinę santarvę tarp suverenių valstybių.

Vienas iš pagrindinių klausimų, liečiančių Washingtoną ir Bonną, yra susitarimas dėl bendros pažūros i tokį de Gaulle pasiūlymą.

ATSTOVŲ RŪMŲ PIRMININKAS
LIETUVIŲ KONGRESO
KOMITETE

JAV Atstovų rūmų pirmininkas, kongresmanas John McCormack mieliai sutiko įeiti į Amerikos Lietuvių Kongreso rengimo komitetą garbės nariu. Šis garbingasis politikas yra vienas iš žymiausiųjų parlamentarų Amerikoje. Jo sutikimas būti mūsų kongreso komitete yra svarbus ir reikšmingas dalykas.

Kongreso rengimo komitete dalyvauti yra sutikę ir šie žymūs senatoriai -- Paul Douglas, Ill., Thomas Dodd, Conn., A. Humphrey, Minn. Taipgi kongresmanai -- R. Pucinski, Ill., O'Neil, Ohio, E.A. Garmetz, Md., ir F.G. Germain, R.I.

Arkivyskupas Patrick O'Boyle Amerikos Lietuvių Kongreso iškilmingose pamaldose pasakys pamokslą. Šv. Mišias atnaušaus vysk. Vincentas Brizgys, okupantų kankinamos Lietuvos intencija. Pamaldos įvyks trečią kongreso dieną, birželio 28 d., 12 valandą Amerikos katalikų tautinėje šventovėje -- The National Shrine of the Immaculate Conception, Washington, D.C. Šioj šventovėj bus įrengta ir šilumos koplyčia.

Kongresas įvyksta š.m. birželio mėn. 26, 27 ir 28 d.d. Washingtono, D.C.

Informacijos Lietuvių Kongreso reikalais gaunamos: Lithuanian American Council, Inc., 6818 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60636. Telef. 778-6901.

Lietuvos prezidento Antano Smetonos 20 metų mirties sukakties minėjime New Yorke gegužės 3 d. JAV senatorius KENNETH B. KEATING pasakė kalbą, pasmerkiančią sovietų kolonializmą. Jo kalba buvo atspausdinta Dirvoje gegužės 8 d. numeryje.

G. Peniko nuotrauka

LITUANISTIKOS INSTITUTO SUAŽIAVIMAS

Išrinkus Lituanistikos Instituto prezidentu Dr. Joną Ball, Instituto suvažiavimui, kuris įvyko Washingtono gegužės 2-3 dienomis, buvo ruošiamasi su jam įprastu rūpestingumu ir atsидėjimu.

Į suvažiavimą atsilankė 21 Instituto narys iš 33-jų. Kai kurie buvo atvykę iš tolimesnių Amerikos vietų: K. Avižonis iš North Carolinos, J. Gimbutas iš Bostono, J. Jakštas iš Clevelando, T. Remeikis iš Chicago, A. Kučas iš Scranton, Pa., V. Maciūnas, K. Ostrauskas, J. Puzinas iš Philadelphiajos, kiti nariai buvo vietiniai washingtoniečiai.

Penktadienį, gegužės mėn. 1 dieną, Instituto suvažiavimo išvakarėse, Lietuvos Pasiuntinybėje įvyko Instituto nariams ir jų šeimoms priėmimas. Lietuvos atstovas J. Kajeckas negalėdamas būti suvažiavime, nes turėjo išvykti į A. Smetonos minėjimą, pasveikino susirinkusius, palinkėdamas sėkmingai dirbti Lietuvos kultūros ir lietuviybės išlaikymo baruose. Instituto prezidentas J. Balys trumpai padėkojo Lietuvos atstovui už Lituanistikos Instituto siekiamų darbų įvertinimą.

Suvažiavimas vyko Dupont Plaza viešbučio patalpose. Plačioje dviejų dienų darbų dienotvarkėje buvo nagrinėjama visa eilė klausimų, kaip Instituto statuto keitimas, veikimo planai ir t. t. Buvo daug pasisakymų įvairiais klausimais, iškelta naujų veikimui pagyventi minčių, diskusijų. Sudaryti 3 nauji skyriai ir išrinkti 9 nauji Instituto nariai. Skyrių nariai turės pranešti atitinkamų skyrių pirmininkams apie atliktus darbus. Taip pat numatyta leisti monografijas ir Instituto metraštį, kuriame bus skelbiami studijiniai darbai. Tiems leidiniams redaguoti sudarytos komisijos.

Susirinkusieji Instituto nariai ir svečiai turėjo progos išklaisyti tris įdomias paskaitas.

DR. V. MACIŪNAS savo paskaitoje "Naujoji medžiaga apie Strazdą" papasakojo, kokius dokumentus, liečiančius Strazdėlį, jam teko rasti Vilniaus Universiteto archyvuose, išryškino visą eilę naujų bruožų apie šio kunigo rašytojo asmenį. Jis nebuvo tik praščiokėlis, bet giliai išsilavinęs ir talentingas asmuo.

DR. J. GIMBUTAS skaitė savo ruošiamo veikalo santrauką apie

(Nukelta i 2 psl.)

ŠIANDIEN IR RYTOJ

MASKVOJE vystosi keista situacija, kurią Chruščiovas bejėgis kontroliuoti.

Jo septyniadešimties metų amžiaus sukaktis buvo trumpai ir be didelių iškilnių apvalkščiota. Dalyvavo tik iš Rytų Europos komunistų lyderiai, gi iš Vakarų Europos, Afrikos ir Azijos nieko nesimatė. Maskva aiškina, kad iškilmės tyčia buvo suprastintos įrodymui, kad Sovietijoje "asmens kultas" yra miręs ir niekas jo neketina atgaivinti. Jeigu taip, kodėl valstybė ir partija šventė šią sukaktį? Kodėl iš visur buvo kviečiami komunistų lyderiai? Ir kodėl tie, kurie priėmė kvietimą, greitai apleido Maskvą, net nesusirinkę Kremluje posėdžių?

Visa tai atrodo, lyg prieš Chruščiovą mestas iššūkis.

Ir tai nebe pirmas. Chruščiovo ir Suslovo atsisaukimas į pasaulio komunistus rugsėjo mėnesį Maskvoje sušaukti konferenciją, nesusilaukė palankaus atgarsio. Kaip žinoma, toj konferencijoje turėjo būti pasmerktas Mao Tse-tungas ir jo idėjos. Bet jokia kompartija, išskyrus sovietų, nerado noro teisti kinus. Iš visų centro komitetų buvo gautas vienodas atsakymas: "Šaukti konferenciją rugsėjo mėnesį mūsų nuomone būtų nesekminga. Kinų ekskomunikavimas komunistų būtų katastrofa". Tik vienas Thorezas (prancūzų komunistų lyderis) buvo pasirodęs sutvarkyti sąsąskaitas su kinais...

Dar niekad istorijoje pasaulio kompartijos taip vienbalsiai nedrįso atmeti Maskvos pasiūlymus ir niekad Maskva nesijautė taip izoliuota nuo patikimųjų, kaip šiandien.

Chruščiovas padarė didelę klaidą stilydamas sušaukti konferenciją. Kodėl jis neprašė nepasisekimo? Juk jis negalėjo tikėtis, kad Azijos ir Afrikos komunistai ekskomunikuos Mao. Argi Chruščiovas rėmė tik Europos komunistais? Bet jei ir būtų turėjęs jų paramą, tai su tokia skaičiumi konferencijoje nebūtų pasiekęs visiškų pergalės.

Kai italų komunistai pareiškė nevyksią į jokią ideologinį teismą, galimybę ką nors laimėti dingo Chruščiovui. Tai buvo ženklas Rytų Europos komunistams (lenkams ir vengrams) atsisakyti nuo konferencijos.

Veltui Chruščiovas važiavo į Vengriją ir kėlė į aukštybes Kadarą, veltui jis bučiavo į Maskvą atvykusį Gomulką ir veltui maldaavo Togliatti, nė vienas jų nepakeitė nuomonės. Visi pasiliko prie savo pozicijų.

"Viešpatie, galbūt mane nuo draugų!" šaukia šiandien Chruščiovas.

Jis neabejoja, kad Togliatti ir Gomulka nemėgsta Mao Tse-tungo kaip ir jis pats. Bet jie nepasirengę Mao ekskomunikuoti, prisibijodami, kad po to komunistų bendruomenėje prasidės sąsąskaitų suvedinėjimas, kaip buvo Stalino laikais.

Jau dabar sovietų ir kinų radijas veda tokią priešišką kovą, kurios dar niekad nedrįso prieš sovietus vesti Amerikos Balso, ar Laisvos Europos radijas...

★

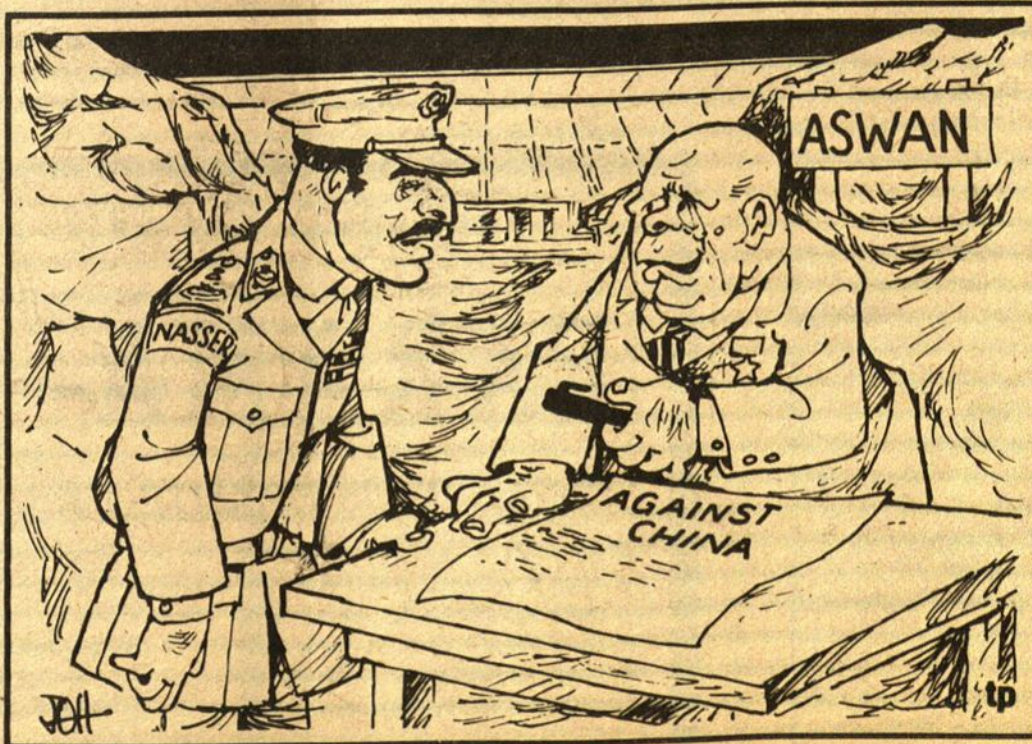
SOVIETIJOJE visomis priemonėmis stengiamasi kovoti su arbatpinigiais, aiškinant, kad tai buržuazinis paprotys. Pravda skelbia, kad tai darbo klasės įžeidimas...

Vienas vakarietis laikraštininkas Maskvoj užėjęs į kirpyklą, rado plakatą: "Čia neprilimami arbatpinigiai. Toks paprotys yra pataraujaujančio įžeidimas".

Baigęs kirptis, laikraštininkas duodamas pinigą paklausė: -- Ar galima jus įžeisti?

-- Prašau, labai mieliai! -- atsakė kirpėjas pinigą greit įsikišdamas į kišenę.

(vė)

Nikita: - Prašau čia pasirašyti!...

Bostono jūrų skautų Nemuno tunto skautai ir vadovybė su vyr. jūrų skautų vadu H. Stepaičiu. Vidurinė eilė sėdi: J. Vaičiūrgis, K. Gruzdas, H. Stepaitis, tuntininkas P. Jančiauskas, Jurgėla, M. Manomaitis, B. Kovas ir K. Adomavičius.

Bostono jūrų skautų tėvai ir rėmėjai apdovanojami rėmėjų ženklais. Nuotraukoje iš kairės: M. Manomaitis, tuntininkas P. Jančiauskas sveikina F. Izbickienę. Šalia stovi A. Jokubaitis, tėvų komiteto pirm. I. Manomaitienė, Stasė Gruzdienė ir Stasė Jančiauskienė. K. Gruzdo nuotrauka

Bostono jūrų skautų veikla

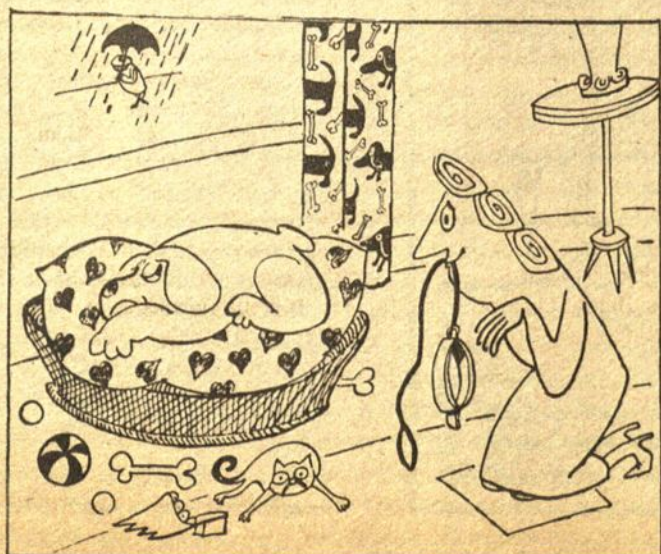
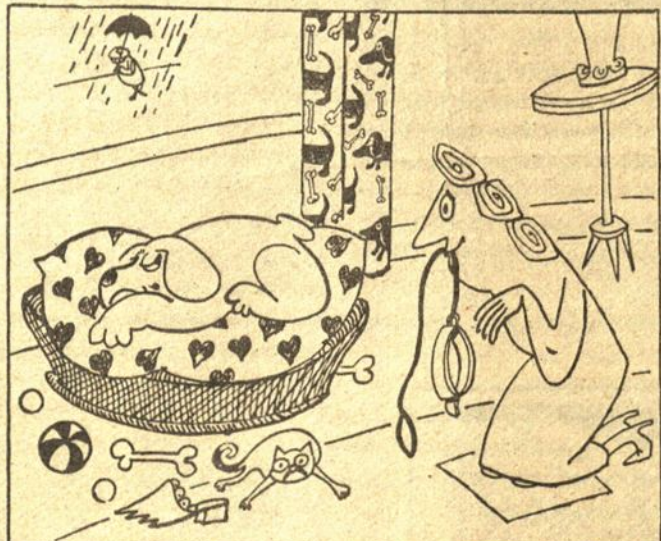
GALVOSŪKIO NR. 30 SPRENDIMAS

Tarp dviejų piešinių yra šie skirtumai: 1. Sportininko megztinyje yra daugiau juodų kvadratų. 2. Jo kepurės bumbulas kitos formos. 3. Už jo dešinės rankos dingo balustrada. 4. Lazdos galas dešiniojo rankoj pakeistas. 5. Praeivio smakras kitos formos. 6. Kėdės atramos viršus išlenktas. 7. Sportininko dešiniojos kojos kelnės apačioj platesnės.

Tautinės Sąjungos globojamas Bostono jūrų skautų Nemuno tuntas iškilmingai paminėjo šv. Jurgį -- skautų globėją. Iškilmingon sueigon atvyko vyr. jūrų skautų vadas H. Stepaitis iš Toronto. Iškilnių metu j. skautų žodį davė A. Kazakaitis ir dvi tunto globojamos ūdytės Kristina Jančiauskaitė ir Kristina Kriaučiūnaitė. Jūrų skautų rėmė-

Galvosūkis Nr. 31

Tarp šių dviejų piešinių yra septyni skirtumai. Bandykit surasti. Sprendimas kitame numeryje.

Reikia tikėtis, kad Lituanistikos Instituto veikla atneš gražių vaisių, o lietuviai mėcenatai ir rėmėjai nepagalės materialiai paremti Instituto dirbamus darbus.

G. Krivickienė

LITUANISTIKOS INSTITUTO NAUJI SKYRIAI IR NAUJINIAI

Per Instituto suvažiavimą gegužės 2-3 d. Washingtone, kuriam dalyvavo 21 narys, buvo priimtas naujas statutas ir įsteigti trys nauji skyriai: 1) Lietuvių spaudos istorijos ir bibliografijos, 2) Lietuvių išeivijos istorijos ir 3) Lietuvos teisės ir socialinių mokslų.

Buvo išrinkti 9 nauji tikrieji Instituto nariai: Stasys Barzdukas, Alfonsas Čipkus, Jonas Dainauskas, Kazys S. Karpus, Domas Krivickas, Bronius Kviklys, Vincentas Liulevičius, kun. Juozas Prunskis ir Aleksandras Ružanovas.

Išrinktos dvi redakcinės komisijos. Komisiją Instituto metraščiui redaguoti sudaro: Jonas Aistis, Jonas Balys, Aleksandras Breol-Plateris, Kostas Jurgėla ir Instituto prezidentas, kuris šiai komisijai pirmininkaus. Instituto monografinių leidinių redakcinę komisiją sudaro: Vincas Maciūnas, Kostas Ostrauskas, Jonas Puzinas, Alfredas Sennas, Simas Sužiedėlis ir Vincas Trumpa. Komisija išsirinks pirmininką.

Pagal naująjį statutą, Instituto turės prezidiumą, kurį sudarys prezidentas, viceprezidentas ir sekretorius. Prezidiumo rinkimai įvyks vėliau korespondencijos būdu.

Panašūs suvažiavimai bus daromi ne rečiau kaip kas treji metai.

LITUANISTIKOS INSTITUTO NARIŲ SUVAŽIAVIMO PRIIMTOJI REZOLUCIJA

Lituanistikos Instituto nariai, susirinkę 1964 m. gegužės mėn. 2-3 d. Washingtone aptarti savo Instituto ir lietuviškos kultūros bei mokslo reikalių, svarstydami esamą padėtį ir norėdami nustatyti galimas ateities veiklas, atkreipia mūsų išeivijos dėmesį, kad

1) skaitlingiausia ir pajėgiausia lietuvių išeivijos dalis, gyvenanti JAV, turėtų sukurti stambesnę lietuvišką kultūros židinį, kaip centrinę lietuvišką biblioteką, muziejų ar lietuviškos kultūros rūmus, kur mes patys ir svertume, studijuoją mūsų tautos praeitį ir kultūrą, galėtų rasti lietuviškas knygas, laikraščius ir žurnalus, bei kitus dokumentus, liečiančius mūsų tautos praeitį ir dabartį.

2) yra visa eilė institucijų, kurios dirba naudingą lietuviškos kultūros darbą, kaip Pasaulio Lietuvių Archyvas, Pedagoginis Lituanistikos Institutas, Lietuvių Enciklopedijos Leidykla, Lietuvių Muzikologijos Archyvas, Lietuvių Tautinių Šokių Institutas, Čiurlionio ir kiti ansamblai, Komitetai dainų ir šokių šventėms ruošti, Čiurlionio Galerija, Lietuvių Fondas, Kultūros Fondas, I Laisvę Fondas, Lituanus Foundation, keli privatus lituanistikos muziejai ir vietiniai kultūros klubai, kelios knygų leidyklos ir knygų klubai, -- tačiau jų veikla turėtų būti planingesnė ir labiau suderinta.

Todėl yra pageidaujama, kad 1) Kultūros Taryba prisimintų jungėjos, derintojo ir planuotojo vaidmenį;

2) ypač turėtų būti dedamos pastangos, kad vertingi lituanistiniai rinkiniai ir dokumentai nebūtų sudeikinti, kai jų sudaryto-

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UŽRAŠAI ***

KAS PRALENKS amerikinius leidinius uolumu siūlytis skaitytojams! Dar du-trys mėnesiai iki prenumeratos galo, o jau bombarduoja kone kas savaitę keliaspalviais laiškais, įkalbinėdami skubiai atnaujinti prenumeratos užsakymą, viliodami visokiomis privilegijomis už paskubėjimą. Ir -- susimildamas, nesiųsk pinigų: užsisakyk dabar, mokėk vėliau! Bet: 1) jei laiku nepratęsi ir neužsimokėsi naujam terminui prasidedant -- nutrauks be ceremonijų! 2) vinimis į galvą kala, kiek turėsi sau naudos, jei prenumeruosi, bet niekad neverkšlėna ir nenusižemina malonės prašymais.

Mūsų daugumas prisirengia priminti, kad prenumerata jau kadaį pasibaigus ir: 1) jeigu net ir tada neatsiliepsi, tai vistiek siuntinėsi kone iki begalybės, 2) prenumeruotis ne siūlo, o prašo kaip malonės: tikimės, kad ir toliau mus paremsit, kad pasiliksit mūsų šeimoj ir t.t. Tikras inferiority complex...

Kažin ar tikrai mūsų spauda laimi, įpratinsi skaitytoją žiūrėti į lietuviško laikraščio ar žurnalo prenumeravimą ne kaip į jo paties interesą, o tik kaip į auką, paramą redaktoriams-leidėjams, duotiną iš patriotizmo, bičiuliškumo ar tiesiog iš pasigailėjimo.

Na, leiskime, mūsų laikraščiai bei žurnalai nėra toki skąnėstai, kad trauktų skaitytojus prie savęs, kaip medus muses traukia. Ir iš ko jiems būti tobuliems ir "skaniems"! O vis dėlto jie vistiek mūsų gyvenime atlieka toki vaidmenį, kad, jei paibandytumėm patys sau nepamėtyti, tai negalėtumėm nepripažinti, jog iš esmės tai mums laikraščių reikia, o ne laikraščiams mūsų.

Todėl, prisipažinsiu, neprenumeruoju nei vieno laikraščio nei iš patriotizmo, nei iš bičiulystės, nei juo labiau iš pasigailėjimo, o prenumeruoju, anot to žemaičio, "bo aš nuoriu, bo mun reek". Kitaip sakant, nenoriu atsidurti "vienuoelyne", nenoriu nustoti ryšio su lietuvių visuomene, todėl ne tik noriu, o man tiesiog reikia pamatyti, kas kaip mūsų tarpe jaučiasi, kaip samprotauja, ką sako-rašo.

Jei pienininkas ateina ir prašo pirkti iš jo pieną ir tuo padėti jam išlaikyti žmoną su šešetu vaikų, žmogus pasijunti nepatogiai. Dievaži, pieno man šiek tiek reikia, bet tikrai ne todėl, kad kas nors vaikų prasimanė. Panašiai nepatogu ir gavus iš laikraščio prašymą prenumeravimu jį "paremti" ar "pasilikti jo šeimoj". Ypač, kai tokius pačius motyvus pareiškia kelių laikraščių leidėjai, vieni kitiems gero žodžio neturintieji. Kaipgi tu čia žmogus gali jaustis tuo pačiu metu, sakysim, ir Keleivio, ir Laisvosios Lietuvos šeimoj?

jai pasimiršta arba pastatai ir turtas pereina į tokių žmonių rankas, kuriems šitie dalykai nerūpi:

3) mes turėtume taupyti savo jėgas, dvasinius ir materialinius išteklius reikšmingiems darbams, susilaikydami nuo tokių žygių ir užsimojimų, kurie pareikalauja daug darbo ir lėšų, bet pa-

daro tik laikiną įspūdį ir lietuviškam reikalui nieko neduoda, arba duoda tiek mažai, kad nepateisina padėtų pastangų, darbo ir lėšų.

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS

GĖLINYČIA

GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd Street
Chicago, Ill.

Telefonai:
PR 8-0833 ir PR 8-0834

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabriku baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. Victory 2-1226

Abi krautuvės atidarytos pirmadienį, ir ketvirtadienį, nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liqueur, Import. from Italy... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediska... 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$1.69
5. PORT, SOUTHERN, RHINE Wine... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND, Import. from France... 5th \$3.98
7. LIEBFRÄUMILCH Wine... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine, Red or White... 5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiurkė.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išėina: pirmadieniai, trečiadieniai ir penktadieniai, išskyrus šventes.

Redaguoją:

Jonas Čiurkė, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

PASTABĖLĖS RINKIMŲ KLAUSIMU

JAV LB pirmininko J. Jasaičio sugestija, kad Tarybos rinkimų klausimu tikų Dirvoje dar vienas vedamasis yra būdinga ta prasme, kad rinkimų klausimo "išjudinimas" laukiamas iš spaudos, o ne iš tų, kurie rinkimais rūpinosi (įvairios komisijos) ir tais rinkimais buvo tiesioginiai užinteresuoti.

Pasirodė, kad daugelyje vietų sąrašai buvo sudaryti "ant greitųjų", su daugeliu Tarybų tinkamais kandidatais net nepasitarus, nepasikalbėjus. Nenuostabu, kad kai kur rinkiminiai sąrašai pasirodė turį tik minimumą kandidatų, labai jau "šeimyniško pobūdžio". Ten, kur rinkimais buvo parodytas didesnis susirūpinimas (Chicagoje), iš ten pasirodė, kad ir kukliai, bet jau kiek judresnė rinkiminė nuotaika, kurios ir reikia visuomenei išjudinti.

Paskelbus atskirus rinkiminius sąrašus, tuoj pasigirdo ir susirūpinusių balsų, kad rinkimai gali pasidaryti rinkimais, o ne vien tik iš anksto numatytų kandidatų paėmimas už rankos ir pasodinimas Tarybos nario kėdėn.

Tuo rinkimai ir gyvi, tuo jie ir visuomenei įdomesni, kai juose pasireiškia konkurencinė dvasia. Daugelio veiksmų tendencija visuomenę nuo tos konkurencinės dvasios atpratinti ir pripratinti prie "tautos atstovavimo" amžinojo metodo kaip tik ir sukelia tą apatiją, kurios neišjudina šauksmai, kad "dalyvavimas Tarybos rinkimuose yra tautinė pareiga".

Tie Tarybos rinkimai dar kartą parodė, kad vien tautinę pareigą kalti į galvą neužtenka. Reikia dar kai ko. Pasirodo, kad reikia ir rinkimais suinteresuotų bendruomenininkų aiškesnių ir visuomenę išjudinančių pasisakymų labai jau paprastais ir gyvenimiškais klausimais: kodėl Taryba renkama, ką Tarybos nariai turėtų veikti, ką, iš viso, tais rinkimais norima pasiekti.

Kaip tik gi tuo metu vyko visame krašte pirminiai rinkimai partijų kandidatams į krašto institucijas atrinkti. Nei palyginti nėra kaip skirtumo tų rinkimų dvasios ir praktikos.

JAV piliečiams yra seniai žinoma jų konstitucinė teisė ir privilegija rinkimais aktyviai reikštis ir įtaigoti krašto valdymo gaires ateičiai. Ir šie, kad ir tik pirminiai, rinkimai parodė daugeliu klausimų būdingas žmonių nuotaikas. Su jomis nesiskaityti jau nebegalai nei dabartinė krašto vadovybė nei atrinktieji kandidatai. Bet savo privilegijas žinodami, žmonės kartu žinojo, kodėl už tą ar kitą kandidatą reikia balsuoti.

Balsuotojai už LB Tarybos kandidatus sužinojo, kad balsuoti yra -- jų tautinė pareiga. Graži tai pareiga. Tik kad ji jau visiems seniai žinoma. Vien tik tokiu "lozungu" einant į rinkimus, einama užmerktomis akimis.

Lieka tik tikėtis, kad naujosios Tarybos nariai praskaidrins visuomenę viltis.

(J. Č.)

LAIŠKAI

Didžiai Gerbiamas pone Redaktoriau,

Jūsų redaguojamoje "Dirvoje" š. m. vasario mėn. 21 d., Nr. 22, psl. 3, tilpo straipsnis "Neturi likti abejonių", pasirašytas "(J.Č)". Amerikos lietuviškoji spauda pakeltui į Europą ilgokai užtrunka, dažnai pasitaiko, kad vėliau pasirodė numeriai anksčiau pasiekia mus ir priešingai. Dėl tų priežasčių, greičiausiai, ir kalbamas Dirvos numeris labai vėlai pateko į mūsų rankas. Šitai tenka labai apgailestauti, nes straipsnyje keliamos abejonės netik nebuvo greitu laiku išsklaidytos, bet kaip abejonės -- spaudoje, taigi, ir platesnėje Amerikos lietuvių visuomenėje -- paskleistos. PLB Vokietijos Krašto Valdyba nešama "nei lengva nei dėkinga" (kaip straipsnyje sakoma) našta. Dabar gi Vokietijos Krašto Valdybai, kaip tam žydui pavėlavusiam į traukinį, belieka išeiti -- geriau vėliau, negu niekad.

Nežiūrint to, tebūnie leista atsakyti straipsnyje pateiktus konkrečius klausimus.

"a) kodėl Krašto Valdyba nešaukia Tarybos posėdžio, kad išrinkus Revizijos Komisiją ir Garbės Teismą?"

Vokietijos Krašto Tarybos paskutinis posėdis įvyko š. m. balandžio mėn. 4-5 d., Huettentfelde, gimnazijos Velykų atostogų metu ir 1964 metams yra išrinkta Krašto Tarybos organai: Revizijos Komisija ir Garbės Teismas. Finansiniai metai Vokietijos lietuvių bendruomenės organų praktikoje iki 1963 m. tęsėsi nuo liepos mėn. iki sekančių metų birželio 30 d. Atskaitomybės su vokiečių įstatymais sumetimais reikėjo persitvarkyti

ir finansinius metus pradėti su kalendoriniais metais. Sąryšyje su tuo buvo nustatoma ir Tarybos posėdžių data. Iki pereinamųjų metų Taryba rinkdavosi rugpjūčio mėn. gale, ar rugsėjo pradžioje metinio posėdžio, o dabar, perėjus prie naujų finansinių metų antrasis pusmetis ir buvo tas pereinamas laikotarpis, kurio trumpas laikas ir kitos aplinkybės sukludė pas mus veikusių normalią tvarką. Žinoma, iš toliau žiūrėti ir nežinant vietos sąlygų, galėtų iškilti abejonių "kodėl Krašto valdyba nešaukia Tarybos posėdžio", nors Revizijos Komisijos ir Garbės Teismo kadenciją Taryba, pasinaudodama korespondenciniu būdu, pratęsė iki š. m. pradžios, atseit Tarybos posėdžio.

"b) kodėl Krašto Valdyba naudoja lėšas nepatvirtintus samantos ir pereinamųjų metų apyskaitas?" Šis klausimas išaiškinamas tomis pačiomis, augščiau minėtomis, aplinkybėmis. Vokietijos Krašto Valdyba iki 1963 m. birželio mėn. 30 d. naudojo lėšas pagal tuomet galiojusią samatą, o nuo 1964 m. sausio mėn. 1 d. veikla nauja samata. Taigi, tas pats pereinamas laikotarpis... Tiesa, pereinamųjų metų rugsėjo mėn. pradžioje buvo galima sukviešti Tarybą posėdžio ir formaliai užbaigti finansinius metus: patvirtinti 1962.VII.1. -- 1963.VI.30. apyskaitą ir priimti 1963. m. II pusmečiui samatą. Bet įvairūs skubos darbai ir kintys išgrobė Krašto Valdybą ir taip trumpą laiką, todėl Krašto Tarybą buvo patiekta susipažinti bei patvirtinti raštu apyskaita ir samata, tačiau, ji panorėjo sekančio posėdžio metu tai padaryti.

Vokietijos Krašto Valdyba nori priminti straipsnio autoriui, kad ji yra kontroliuojama. 1963. m. birželio mėn. Krašto Tarybos Revizijos Komisija patikrino vedamą atskaitomybę ir samatos vykdymą. Š. m. kovo mėn. pati Komisija padarė kontro-

lę ir pasiūlė Krašto Tarybą apyskaitas tvirtinti. O kai pereinamųjų metų gale Krašto Valdyba paprašė Baden-Wuerttemberg valdžios skirti paramos gimnazijos išlaikymui, tai š. m. sausio mėn. minėtos valdžios siūstas pareigūnas atvyko į Huettentfeldą, susipažino su gimnazijos samata 1964 metams ir padarė nuodugnią reviziją už 1961-1963 metus, atseit už trejus metus. Jis rado tiek knygvedybą, tiek finansinę atskaitomybę geroje tvarkoje. Jo rekomendacija ir patikinimu gausime gimnazijai prašomos paramos. Tad nors "Neturi likti abejonių" autorius ir galvoja, kad "Aukų rinkliavų juoroje kas čia seks ir kas čia susigaudys visose apyskaitose ir tų aukų panaudojimo tikslingume", bet pas mus yra kas seka, kas susigaudo mūsų apyskaitose bei patikrina gautų sumų panaudojimo tikslingumą.

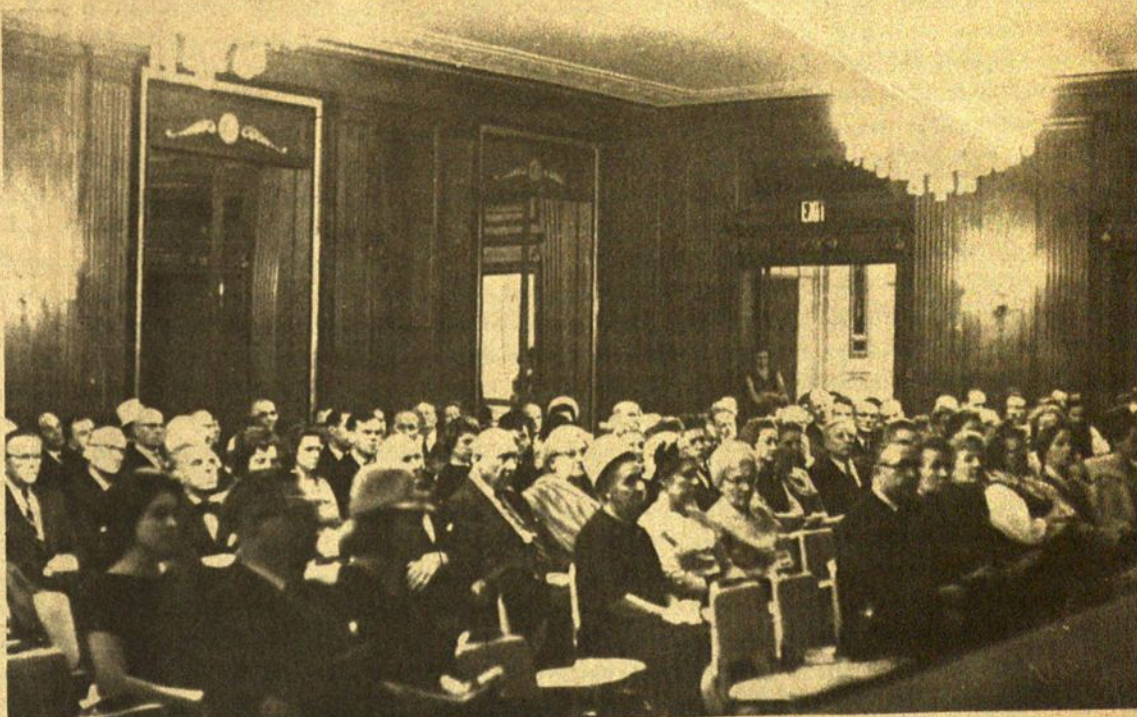
Vokietijos Krašto Valdyba straipsnio autoriui ir visiems abejojančioms primena, kad ji patiekia apyskaitas netik Krašto Tarybai, bet per savo Informaciją ir platesnei viešumai bei tiems, kurie interesuojasi. Vokietijos Krašto Valdyba veda tikslią atskaitomybę, kuri kontrolės organų, kaip anksčiau sakyta, yra tikrinama.

"c) su kieno žinia ir palaiminimu ir kokiomis sąlygomis buvo gauta stambi suma pinigų iš vokiečių statybai finansuoti?"

Jau 1959 m. gruodžio mėn. posėdyje Vokietijos Krašto Valdyba svarstė naujo pastato klases, virtuvei, mokinių valgyklai reikalingą ir pradėjo ruošti planus. 1960 m. atvykus Vokietijon iš Toronto architektui Dr. Kulpavičiui, jis buvo prašytas paruošti galutinį projektą. Tuo tarpu vokiečių politika benamių pabėgėlių atžvilgiu pasikeitė palankumo prasme ir jie ėmė domėtis bei labiau remti pabėgėlių kultūrinį gyvenimą. To pasekoje Vasario 16 gimnaziją aplankė Bonnos Pabėgėlių Ministeris Oberlaender ir pats konstatavo naujų patalų reikimą bei pažadėjo tam Bonnos paramą. Po to, Vokietijos Krašto Valdyba ėmė tirti vokiečių valdžios paramos konkrečias galimybes. Kai buvo gauti Bonnos Federalinės valdžios ir Baden-Wuerttembergo krašto atsakingų pareigūnų tvirtinti pažadai konkrečiomis sumomis paremti statybą, tada Vokietijos Krašto Valdyba kreipėsi į Krašto Tarybą, prašydama sutikimo naujai statybai. 1962 m. liepos mėn. Krašto Tarybos du trečdaliai narių pasisakė teigiamai ir davė sutikimą pradėti statybą.

Iš pasitarimų Bonnoje ir Stuttgarte galutinai paaiškėjo, kad abu valdžios centrai duos du trečdalius statybos sumos, o pati Vokietijos lietuvių bendruomenė parūpins vieną trečdalį lėšų. Vokiečių valdžia duoda pinigų su sąlyga, kad naujasis pastatas tarnaus lietuviškos mokyklos reikalingams. Taip yra įrašyta ir į nuosavybės knygas.

Su kieno "palaiminimu" pradėtas darbas, deja, negalioja konkrečiai atsakyti. Man rodos, mes visi tikime, kad mūsų tautinės

Dalis publikos dalyvavusios Lietuvos prezidento Antano Smetonos minėjime New Yorke Statler viešbutyje.

bei kultūrinės kovos darbą laimina kenčianti ir tylai pasmerkta lietuvių tauta, ją laimina ir paversta tėvynę.

Vokietijos Krašto Valdyba yra dėkinga už tai, kad "Dirva" ir kiti laikraščiai skyrė daug vietos gimnazijos idealistinei pusei iškelti, jos moksleivių nuotakoms, jų veiklai ir jų siekiams paryškinti. Vokietijos Krašto Valdyba taip pat rūpinasi ir dirba, kad gimnazijos idealistinei pusei, jos moksleiviams, jų nuotakoms bei siekiams realizuoti būtų sudaryta įmanomai tinkamesnės, geresnės sąlygos. Ji bus labai dėkinga Dirvai ir kitiems lietuviškiems laikraščiams už moralinę paramą šio darbo, kuris skirtas ne kam kitam, o tam pačiam "lietuviškam atžalynui".

Pasinaudodama šia proga, Vokietijos Krašto Valdyba lietuviškiems laikraščiams dėkoja Amerikos ir Kanados lietuvių spaudai, gimnazijos rėmėjams-aukotojams, ypač kun. B. Sugintui, visiems žinioms ir nežinioms lietuviams už visokią materialinę ir moralinę paramą Vasario 16 gimnazijai. Tegu kiekviena auka kelia mūsų visų dvasinę kapitalą ir ugdo, stiprina Lietuvos nepriklausomybės bei laisvės viltis.

Kun. dr. Jonas Aviža
Vokietijos Krašto Valdybos
Pirmininkas

Nesigilinant į kitas pareiškimų vietas, vistiek lieka neatsakytas ir neišaiškintas klausimas, ką reiškia tas "abu Valdžios centrai duos du trečdalius statybos sumos..." Ar tai yra sąmatinė vyriausybės suma mokyklų statybos sąskaiton, pašalpa, paskola ir t. t. Vyriausybė skiria iš savo biudžeto savo mokyklų statybai. Vasario 16 gimnazija yra privati. Tos "davimo" sąlygos dar laukia tikslesnio paaiškinimo.

(J. Č.)

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

KVIEČIAMĖ PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBASKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 212-1395; Suburban Phone: 656-6330

Tautinių organizacijų pirmininkai Prezidento Antano Smetonos minėjime New Yorke: Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas Vytautas Abraitis ir Lietuvos Nepriklausomybės Tautos pirmininkas dr. Bronius Nemickas

G. Peniko nuotrauka

Kun. dr. St. Valiūšaitis, pravedęs invokaciją Prezidento Antano Smetonos minėjime New Yorke ir Tėvas Juozas Vaišnyš, S.J., skaitęs pagrindinę paskaitą.

G. Peniko nuotrauka

Spaudoje pasidairius

TAUTINĖ MISIJA

Mūsų Pastogė, Australijos lietuvių laikraštis, balandžio 27 vedamajame apie Amerikos lietuvių krepšinininkų "atvyką" rašo: "Amerikos lietuvių krepšinininkų vizitą reikėtų vertinti dvejopai: lietuviško suartėjimo prasme ir propagandine prasme. Atskirų vizitatorių praminti keliai įtikino, kad ir dideliuose atstumuose gyvenant galimas tarpkontinentinis kontaktas ne vien tik per spaudą ar laiškus, bet ir asmeninis, kuris nepalyginamai yra vaisingesnis, negu popierinis.

Pralaužus pirmuosius ledus atveria naujos galimybės -- prasiideda grupinės vizitacijos. Štai dabar atvyksta sportininkai, o ateinančiais metais numato išvyką į Ameriką ir ištisas Melbourn Dainos Sambūris. Kaip pasikeitė laikai ir galimybės: anksčiau apie tokius judėjimus net ir svajoti nebuvo įmanoma.

Amerikos lietuvių sportininkų atvyka dar turi ir propagandinę pusę. Jų atvyka turi ir specifinę misiją: išpopuliarinti lietuvių vardą visoje Australijoje. Apie juos kaip lietuvių ir sportininkus bus plačiai rašoma spaudoje, skelbiama per radiją, rodoma jų žaidėnės televizijoje. Ir kas svarbiausia, toji propaganda nieko nekainuos, ko anksčiau nebūtų galima įsigyti už didelius pinigus. Jie, lietuviai sportininkai bus ne vienos dienos, bet kelių savaičių sensacija ir tai ne vien tik sporto kronikose, bet visoje

(Nukelta į 4 psl.)

Laureato Andriaus Norimo-Mirono žodis

Aktas

Tautinės minties lietuvių laikraščio Dirvos novelės konkurso premijai skirti komisija, susidedanti iš pirmininko Algirdo Antanaičio, sekretorės Birutės Drungienės ir nario Domo Veličkos, savo posėdyje Chicagoje 1964 metų balandžio 18 dieną iš konkursui atsiųstų dvylikos rankraščių nutarė premijuoti Jono Pabradžio slapyvardžiu pasirašytą novelę SANTAKA.

Atidarius voką, paaiškėjo, kad novelė Santaka, parašė ANDRIUS NORIMAS-MIRONAS. Jam už šią novelę skiriama dviejų šimtų penkiasdešimt dolerių premija, kurios mecenatas yra SIMAS KAŠELIONIS.

A. Antanaitis, Komisijos pirmininkas, B. Drungienė, Sekretorė, D. Velička, Komisijos narys.

Mane nepaprastai jaudina šios iškilmės, pagarba ir egzaltacija. Jaučiuosi tarytum ne mane čia gerbia, o kažkokį atvykusį iš dausių kunigaikštį. Savo gyvenimetoikių akimirky, kai didesnis as-

menų būrys mane atžymėdavo, labai nedaug teturėjau.

Rytoj sueina lygiai 5-ri metai kaip iš Chicago esu išsikėlęs į saulėtąją Kaliforniją. Tačiau ryšiai su chigagiečiais nenutrūko. Atsimenu, išleidžiant į Kaliforniją operos solistas Kutkus teatrui išleistuvėse, suruošose man ir mano žmonai, juokaudamas gązdino, jog ten žemė drebant, karščiai kankina, o kiti taip pat juodomis spalvomis piešė Los Angeles rūką, vadinamąjį smogą. Bet tada kažkoks tarytum nujautimas liepė man viską mesti Chicagoj ir veržtis prie Pacifiko. Kaip matom, Kalifornijoje aš tikrai radau laimę, nes ten turiu daug geresnes sąlygas kūrybai. Gal nėra atsitiktinumas, jog ir daugiau kaliforniečių buvo laimėję literatūros premijų, ypač paskutiniuosius tris iš eilės Dirvos konkursus.

Reikia pripažinti, jog Dirvos įvestasis tradicinis novelės konkursas ir jo pasižventėlis mecenatas Simas Kašeliolis sukėlė susidomėjimą rašytojų tarpe. Simas Kašeliolis sugebėjo paskatinti juos kurti. Mums reikia panašių skatintojų ir įvairiose kitose kultūrinėse srityse. Šis Dirvos konkursas turėtų virsti populiariausiu konkursu išėjties rašytojų, kadangi novelė, kaip atrodo, bando kiekvienas rašytojas, tuo tarpu ilgesnį veiklą, kaip romaną, sunkiau prisiversti parašyti.

Novelių rašymas, tačiau, nėra lengvas amatas, kaip jis atrodo, kadangi novelės aptarimas reikalauja tam tikrų sąlygų ar rūšių, kuriuos autorius turimą beletristinę medžiagą privalo sudėstyti. Sukurti gerą novelę ne visada pasiseka ir patyriamam autoriui. Bet yra ir tikrų novelės meistrai. Mūsų rašytojai savo kūrinuose turėtų fiksuoti šių laikų istorinius faktus, vaizduoti šių laikų gyvenimą, papročius įvykius ir dvasinę žmonių būseną. O temų rašiniams yra bega-

lės, Gal tik sunkiau apsistoti pasirenkant.

Autoriaus individualus reikalas yra -- įvilkti temą į atitinkamą formą ir suteikti jai savo spalvų ir aromato. Atėinančios kartos domėsis tokiais rašiniais, iš kurių galės pažinti mūsų laikų buitį, kasdienos riedėjimą ir dvasinius siekius. Visokios gyvenimiškos apraiškos joms bus įdomios. Tat, juo ryškiau autoriai vaizduos gyvenimą -- juo aiškiau skaitytojas supras ir pažins mūsų gyvenamąjį laikotarpį.

Kiekvieno rašytojo natūrali ir suprantama ambicija -- siekti žinomumo, laimėti aukščiausius laurus. Bet ne dėl to, kad sukratų didesnę pinigų krūvą ar padidintų savo sąskaitą banke. Kiekvienas pradėdams, o juo labiau toli pažengęs rašytojas kelyje rašytojas, ar iš viso kūrėjas, nori peržengti slenkstį iš nežinomybės į garsą ir į tam tikrą garbę. Tačiau trys labai stambios ydos nuo pat pradžios kliudo kūrėjui tobulėti. Kiekvienas nori aukščiausiu laurų savo apylinkėse, savo valstybėje, o pagaliau ir visame pasaulyje. Kas nesiekia pasaulinio garso, tas užsūnsta ant lo-

kalinės vertės laurų. Tai yra pirmoji yda -- pasiekus laikinio laimėjimo, pasakyti sau, jog tikslas jau pasiektas, ir po to nustoti tobulėti, o dažnai ir visiškai kūrybos atsisakyti. Antroji yda yra blogesnė, nes ji pasireiškia garsėjimo kelią įpusėjus. Kai garsusis autorius suseraga vadinamąja "didybės manija", tada taip pat galima tarti, jog ir jo talentas yra priejęs liepto galą... Trečiaja yda laikytų partišumą. Susmulkėjimas iki fanatizmo ir skrupulingumo kenkia objektyvumui, gaudina skonį tarytum kartus pipiras įbertas į saldžios kavos puodelį. Kūrėjas neturėtų priklausyti jokiai partijai. Vienintelė rašytojo partija turėtų būti lietuvių tauta, vienintelė idėja -- tautinė samprata, vienintelis rūpestis -- gryna lietuvių kalba, vienintelė

Bostono lituanistinės mokyklos jaunučių šokėjų grupė, kuri dalyvaus Lietuvių Dienoj New Yorke. Kad sukelti pinigų kelienei, Bostono lietuvių tautinių šokių grupė rengia gegužės 24 d. 5 v. p.p. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje tautinių šokių ir dainų vakarą. Programą išpildys Providence šv. Kazimiero lietuvių parapijos mokyklos choras, ukrainiečių ir latvių šokių grupės, Bostono lietuvių tautinių šokių sambūris. Lietuviai maloniai kviečiami į parengimą atsilankyti.

SPAUDOJ PASIDAIRIUS

(Atkelta iš 3 psl.)

vietos didžiojoje spaudoje. Ryšium su tuo atsiras vienas kitas žodis, sakiny ar net straipsnis ir apie pačią Lietuvą, nes bus tokių, kurie patys, ieškos ir klausinės, kas gi yra tie lietuviai ir koks tasai kraštas. Tokiu būdu lietuvių ir Lietuvos vardas nuskambės per visą Australiją.

Žodžiu, Amerikos lietuvių sportininkų atvyka palies ne vien tik mūsų jaunimą, bet ir kiekvieną, kuris didžiuojasi lietuvis esąs. Atsiminkime: į atvyką turi daug gilesnę, tautinę misiją, ne vien tik pademonstravimas žaidimo meno sporto aikštėje.

Seinų-Punksko apylinkėse gyvenantieji lietuviai kartas nuo karto šiaudinėje pastogėje suruošia vaidinimus vaikams ir jaunimui. Nuotraukoje Šlynakiemio (Seinų aps.) jaunimas du kartus vaidino Gabės "Krištolinė Kepuraitė". Ant žemės sėdi iš kairės: Valinčis, trys seserys Agurkytės ir Grigutis. Viduryje sėdi: Valinčytė, E. Grigutytė, Stovi iš kairės: Pečiulis, Melinauskaitė, Cirušytė, V. Grigutytė, Makauskas ir kiti.

ANDRIUS NORIMAS-MIRONAS

SANTAKA

NOVELĖ

Taip naktį ir dingio jis. Alėjų numylėtas, Svajonių ir sapnų nerealių meilužis

Juozas Kėkštas

Praverusi duris, Vanda pamato savo bendragyventoją Marytę jau belenkiančią stiklinę sovietiškos degtinės. Išgirdusi įeinant, vienmarškinę Marytę nusisuka į šalį, tarytum slėpdama savo nuogumą, ar lyg gėdydamosi savo ydos.

— Tai jau vakarienėjai? — pašiepia Vanda.

Sėda dar nuo ryto netvarkytą lovą ir aunos batičius. Jie spaudžia mažuosius kojų pirštus. Brezentiniai, su guminiiais padais, patys paprasčiausi, bet tokie jau nepatogūs.

Marytė nieko neatsako. Pabaigia gerti iki paskutinio lašelio. Svarsto ar įsipilti dar. Tuo pačiu metu laukia ar veiks alkoholis. Patenkinta junta, kad šis bespalvis skystimėlis tikrai galingas.

— Ar ilgai ištersi šitaip? — priekaištuoja Vanda.

— Reikėjo pirmiau ką nors užvalgyti. — Ji ima knistis spintelėje, ieškodama ko nors valgomo. Radusi apdžiuvusios juodos duonos, atlaužia gabalėlį ir pasiūlo tylomis Marytei.

— Nenoriu... — krato galvą Marytė. — Tegul viskas eina po velnių, kaip ir visas gyvenimas!

Vanda priekiniiais dantimis pabando atsikąsti kietos duonos. Nepavyksta. Nustumia plūtą į burnos šoną ir krūminiais šiaip taip atlaužia sudžiūvusios duonos kraštelį. Kramtydama ir garsiai čepsėdama susiranda kadaise buvusį emaliuotą arbatinuką. Pripila iš čia pat sienoje kyšančio čiupo vandens ir pastato ant elektrinės krosnelės, aptaškytos visokiausios kilmės valgių dėmėmis. Užkritę vandens lašeliai sučirška ant kaistančių vėlelių. Kambary pakvimpa degančiomis dulkėmis ir valgių likučių aptaškymais.

— Nors arbatos išgertum, ar ką... — kalbina Vanda vis labiau beapsiblaustančią draugę. — Jau kelinta diena nieko nevalgai. Manai, kad aš nepastebiu? Šiandien darbe irgi stebėjau — dirbti tai dirbi, bet per pertrauką tik gabalėlį duonos su sviestu paknibinėjai. Gal sergi, ar ką?

— Atsistok! — jau girtu balsu atsiliepia Marytė ir numoja ranka, tarytum įkyrią musę nuvaikydama. Ji sėdi sofoje atsišokus, pusiau gulėdama. — Man nusibodo viskas, supranti? Nusibodo tas darbas... lavonų plovimas senelių prieglaudoje, vadinamoj poilsio namais... nusibodo gyventi, ir baigta! Ach, matyt, tas senukas sumaišė visą mano protą...

— Koks senukas? — Vanda lyg nustemba.

— Nagi, Karpenis. Tas, kur pasimirė aną dieną. Jokių giminių jis čia neturėjo. Tik sūnus ir duktė, bet

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

Mutual Federal Bendrovės rekordas

4 1/2 %
MOKAME

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD -- CHICAGO 8, ILL.
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

abu išbėgė Amerikon. Dar adresą tau rodžiau... Parašiau laišką jo vaikams, kaip jis prašė, pranešdama apie jo mirtį, o paskui ir nebežinau kur nukisau tą adresą...

— Aha, Karpenis! Prisimenu... murma Vanda.

— Toks dailus, visas žilas senelis... — pastyrusiomis akimis žvelgia Marytė, — gal kokių 90 metų amžiaus buvo... Toksai silpnas, lyg trapus. Labai mane mėgo. Pasakodavo apie savo vaikus ir verkdamas. Aš jį ramindavau, o jis vis prašydavo, kad jam numirus praneščiau jo vaikams. Sakė, kad už gera man likimas geru atlygins... Kai aną dieną numirė, tai pati žliumbiau beplaudama jo sudžiūvusį kūną... Rodos, tikras mano tėvas būtų miręs... Gal paveikė mane jo mirtis, o gal jau pavargau dirbti...

— Jei sunku plauti lavonus, tai paprašyk, kad tave perkeltų į kitą skyrių. Geriausiai — į valgyklą. Ten bent galėtum pavalgyti, nors ir nenorėdama. — Vanda pakeilia arbatinuko dangtelį patikrindama ar vanduo greit virs. — Ir man šio to valgomo parnešti galėtum... Rytoj penkiolika, tai vedėjas vėl klausinės apie darbo pažangą...

Marytė staiga pašoka. Atsisėda sofoje tiesiai. Plačiomis akimis žiūri į draugę. Paskutinis sakiny ją pakeičia beveik stebuklingai.

— Tai šiandien liepos keturioliktoji?

Vanda nustebusi.

— Taip, keturiolika, antradienis.

Marytė atsistoja. Atrodo nepaprastai pasiryžusi, užsidegusi.

— Aš turiu eiti!

— Kur?

(Bus daugiau)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

WASHINGTONE ĮSTEIGTA LB APYLINKĖ

Balandžio 19 dieną Krievų namuose įvyko LB apylinkei steigti susirinkimas, kuriame dalyvavo virš 30 asmenų, jų tarpe ir Washingtone esančių organizacijų pirmininkai (Washingtono Amerikos Lietuvių Draugija, Washingtono Lietuvių Moterų Klubas, Ateitininkai, Inžinierių Draugija). Susirinkimas, kuriam pirmininkavo A. Vasaitis, sekretoriavo E. Vodopalienė, praėjo darnioje nuotaikoje.

• Vytautas Grybauskas, ŠALFAS S-gos krepšinio komiteto pirmininkas, priėmė kvietimą paruošti Š. Amerikos lietuvių krepšinio rinktinę išvykai į Australiją. V. Grybauskas vadovavo mūsų krepšinininkams 1959 m. lankantis Pietų Amerikoje. Jam dabar patikėtas rinktinės paruošimas ir vadovavimas Australijoje.

• Norintieji kartu su krepšinininkais papiginta kaina keliauti į Australiją, prašomi užsiregistruoti iki gegužės 20 d. Australijos Lietuvių Bendruomenės maloniai kviečia ir prižada globoti visus ekskursantus. Krepšinininkai iš Chicago (per Los Angeles) išvyksta liepos 7 d. Išvyka truks iki rugpjūčio 13 d. Registracija vykdoma ir informacija teikiama šiuo adresu: V. Adamkavičius, Tabor Farm, Sodus, Mich.

• Rita Kavolienė dalyvauja 46-joje Toledo Srities Meno Paradoje, kuri gegužės 9 d. atidaroma Toledo Meno Muziejuje.

• Ona Biežienė įsijungė į krepšinio išvykai į Australiją organizacinę darbą, talkininkaudama aukų rinkime. Dr. St. Biežis ir ponis prieškariniais laikais veikė Chicagoje sudarytame sporto komitete, kuris ugdė Lietuvos ir Amerikos lietuvių sportinį bendradarbiavimą. Jiedu širdingai talkininkavo ir 1959 m. organizuojant krepšinio išvyką į Pietų Ameriką.

• Lietuvių Agronomų Sąjunga Chicagoje gegužės 16 d., naujų šeiminių lietuvininkų išdekoruotos "Gintaro" svetainės patalpoje (buv. "Dubysos" vardu), 2548 West 69th, šaukia visuotinį metinį narių susirinkimą. Antrojoje programos dalyje — vakarienė.

Visi S-gos nariai su šeimomis ir svečiais kviečiami susirinkime dalyvauti. Pradžią 7 val. vak.

Mūsų mylimai bičiuliai

IRENAI

DAPKUVIENEI-DABULEVIČIŲTEI

mirus, skausmo ir liūdesio valandą giliai pergyvena ir velionės vyrą, motiną, seseris su šeimomis ir mylimą krikštąsūnį giliai užjaučia

Andrius ir Ona Mironai

Poniai

MARTAI ŠALKAUSKIENEI,

jos MYLIMAI MOTINAI MIRUS, reiškia užuojautą

Stamfordo Lietuvių Bendruomenė

Lietuvių grupė dalyvavusi New Yorke suruoštame lojalumo parade. Dešinėje eina ALT New Yorko skyriaus pirm. Ošlapas.

višką reikalą savo skaitlingu atsilankymu į mūsų rengiamą gegužės 16 d. didelį pavasario kultūrinį vakarą, Canadian Legion salėje, 111 Church St., St. Catharines, Ont. Tą savaitgalį išpuola trys dienos poilsio, tad daugelis st. cathariniečių pasiruošę sulaukti svečių iš Toronto, Tilsenburgo, Delhi, Rochesterio, Buffalo ir kitų tolimesnių vietų. Laukiame! V-bos

BOSTON

• Žydinčių alyvų vakarą rengia Bostono lituanistinės mokyklos tėvų komitetas gegužės 16 d., šeštadienį, 6 val. vak., Lietuvių Piliečių Draugijos salėje III-me aukšte. Meninę programą atliks New Yorko Vyrų Oktetas, vadovaujamas muziko A. Mrozinskio. Šokiams gros geras orkestras.

Dailininkas Viktoras Vizgirda paaukojo aukštos meninės vertės paveikslą, kurį bus galima laimėti vakaro metu. Įėjimas \$2.50, studentams — \$1.50.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti.

Tėvų Komitetas

• LVS Ramovės Bostono skyriaus 1964-65 m. išrinktoji valdyba pasiskirstė pareigomis sekančiai: pirm. — Dionyzas Meizys — 16 Holbrook Ave., Brockton, Mass., sek. — Juozas Stašaitis, ižd. — Vincas Kazakaitis ir narys ir vėliau — Vladas Jakimavičius.

Kadangi Valdybos branduolys yra 20 mylių nuo Bostono, visais reikalais kreiptis pirmininko antrašiu.

Skubiam reikalui esant skambinti sekretoriui: Bostono telef. nr. 523-8320 iki 5 val. p. p. ir Brocktone telef. nr. 587-9132.

AMERIKOS LATVIŲ SĄJUNGOS KONGRESAS

Tryliktoji iš eilės Amerikos Latvių S-gos Kongresas įvyko Bostone gegužės 1-3 dienomis. Tą progą Bostone gegužės 1 buvo paskelbta Latvijos diena ir prie rotušės rūmų plevėsavo Latvijos vėliava.

Kongreso metu buvo konstatuota, kad JAV tendencijos bendradarbiavimo su Sov. S-ga linkme verčia siekti savųjų jėgų įtempimo, kad užpildžius galimą politinę tuštumą laisvinimo darbe. Ypačingą dėmesį tenka atkreipti į tuos JAV politikus, kurie rinkiminiais metais savo programose neužmiršta Pabaltijo kraštų.

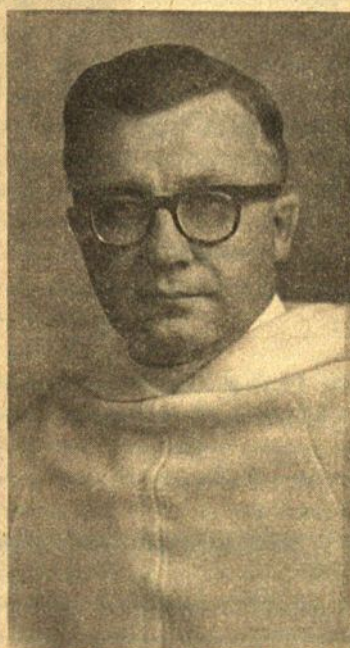
Kongresas praėjo pakilioje dvasioje, išsprendęs visą eilę latvių išsivijai rūpimų klausimų. P. Lejins jau 14 kadencijai išrinktas vienbalsiai ALS pirmininku. Kiti valdybos nariai renkami kongreso atstovų slaptu balsavimu iš daugelio kandidatų.

New Yorke suruoštame lojalumo parade Vida Gintautaitė ir dr. Marija Žukauskienė neša Lietuvos tautinę vėliavą ir antikomunistinį plakatą.

ROCHESTERIO LIETUVIŲ ŽINIOS

TĖV. DR. T. ŽIURAČIO, O.P., SIDABRINIS JUBILIEJUS

ves kleboną. Savo pamoksluose drąsiai ir jautriai kėlęs lietuvių kataliko tautinį susipratimą ir jo pareigas. Raginęs neišsivadėti savo tautos ir jos tikėjimo ir kvietęs visus lietuvius kovoti už Lietuvos laisvę. Rochesterio lietuvių neliko kurti jo žodžiams. Tai rodo šios kolonijos lietuviški darbai ir aukos. Tai, be abejo, nemažas nuopelnas mielo sukaktuvinininko. Taip pat didelis nuopelnas tenka vietos klebonui kun. Pr. Valiukevičiui, Amerikoje gimusiam ir giliai besisiliojančiam lietuviybės reika-

žymus pamokslininkas, filosofas, teologas, rašytojas, žurnalistas tėvas dr. T. Žiūraitis švęs gegužės mėn. 31 d. savo kunigystės 25 m. sukaktį Rochesteryje, N. Y., šv. Jurgio lietuvių parapijoje.

Sukaktuvinininkas kukliai pasirinko nedidelę Rochesterio lietuvių koloniją, kuriai tenka reta garbė atžymėti svarbų jo gyvenimo įvykį. Jubiliasas ne kartą yra lankęsis čia, laikęs lietuviškas misijas, pavadas-

lais. Jo iniciatyva ir rūpesčiu ruošiamas šventė.

Sukaktuvinininkas tiek pastoraciniais darbais, pamokslais ir paskaitomis savųjų ir svetimačių tarpe, tiek savo raštais ir straipsniais bei moksliniais darbais spėjęs išvartyti gilią vagą.

Jis seka visą lietuvišką spaudą. Tarp daugelio įvairių laikraščių ir žurnalų skaito "Dirvą" ir rašo į ją. Straipsnius rašo religiniai tautininkai, filosofai, temomis ne tik mūsų laikraščius, bet taip pat į vokiečių bei amerikiečių. Sekdamas pasaulinę politiką, giliai susirūpinęs mūsų tautos ir valstybės likimu.

Šventei rengti yra sudarytas specialus komitetas iš vietos organizacijų atstovų ir žymesnių asmenų. Komitetui vadovauja p. Alfredas Stugis, Pr. Jurgelionis-Jurlen ir vietos klebono sesutė O. Valuk. Į garbės komitetą įrašytas klebonas kun. P. Vaiukevičius.

Meninę programą atliks vietos solistės: prof. Vl. Sabalienė ir B. Čypienė. Duete dainuos V. Žmuidzinai. Kviečiami taip pat svečiai menininkai iš Kanados. Pianistas R. Obalis paskambins pora kūrinių, pri-taikintų tai dienai.

(II)

JUOZO MARTINKONIO IPEDINIAMS

1947 metais miręs Juozas Martinkonis yra palikęs kelis tūkstančius dolerių anksčiau Lazdijuose gyvenusiam kun. Juozui Marcukoniui ir taipgi Broniui bei Vincui Marcukoniams.

Patys Marcukoniai arba apie juos žinantieji malonėkite atsiliepti:

Consulate General of Lithuania,
41 W. 82nd Street,
New York, N. Y. 10024

VASAROTOJŲ DĖMESIUI

Geriausiais pailsėsit per atostogas garsiaame Cape Cod, Mass. kurorte prie Atlanto jūros plažo, gražioje lietuviškoje Jansonų vasarvietės viloje

AUDRONĖ
87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. 0655.

Svečių patogumui šiemet specialiai padidinta valgykla, salonas ir kiti patobulinimai.

Atidaroma nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d.

Iš anksto kreiptis: Ed. Jansonas, 15 Rosedale St., Boston, Mass. 02124.

THE BEST FOR LESS!

Frank Zapolis

3208 1/2 W. 95 St.

STATE FARM MUTUAL AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY

CHICAGO, ILL., 60642

Phone: GArden 4-8654

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS SIUNČIA

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice ir paskelbta U. S. Department of Commerce

Cosmos Parcel Express Corp.
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill., 60608
Tel. CA 5-1864 ir WA 5-2737

IR
Marquette Gift Parcel Service
2439 W. 69 St., Chicago, Ill., 60629
Tel. WA 5-2737 ir 225-1864

Didelis pasirinkimas medžiagų ir visų kitų siuntiniams tinkamų prekių žemesnėmis negu kitur kainomis. Prieš sudarydami siuntinius, patikrinkite mūsų kainas.

Ištaigos vedėjai: EDV. ŽUKAUSKAS ir VYT. ŽUKAUSKAS. Abiejuose skyriuose galima užsakyti maisto siuntinius iš Danijos, taip pat akordeonus, siuvamas ir rašomas mašinas iš Europos ir įvairias prekes, net šaldytuvus ir automobilius iš SSSR sandėlių.